

1. UVOD

Cilj osiguravajućeg društva je djelatnost osiguranja. Osiguravač ili osiguravajuće društvo mora biti pravno lice. Zaključenje ugovora o osiguranju sa osiguranikom je jedan od elemenata efikasne djelatnosti osiguranja. Kada dođe do zaključenja ugovora o osiguranju, taj ugovor nosi svoje obaveze. Te obaveze su definisane ugovorom o osiguranju, policom osiguranja i uslovima osiguranja, a predstavljaju razne oblike isplate ugovorenih suma ili naknada. Ugovorne strane su ugovarač osiguranja i osiguravač, gdje se ugovarač obavezuje da isplati određenu sumu osiguravaču ili osiguravajućem društvu, a pri tom su obaveze osiguravača, ako se desi događaj, koji ima obilježja osiguranog slučaja, da isplati osiguraniku ugovorenu sumu, ili neku drugu vrstu naknade. Pored ugovorača osiguranja i osiguravača, može se pojaviti i korisnik osiguranja.

Lice koje zaključuje ugovor o osiguranju u svoje ime i za svoj račun, i pritom obezbjeđujući sebe od nepoželjenog dejstva pokrivenih rizika, naziva se osiguranik .¹ U pogledu sposobnosti, treba da bude poslovno sposobno lice, koje sa svim pravima i obavezama i kao ugovorna strana, stoji naspram osiguravača. Potrebno je također ponešto reći i o stečaju i likvidaciji osiguravajućih društava. Stečaj i likvidacija osiguravajućih društava, uređuje se posebnim zakonskim aktom.

Pored zaključivanja ugovora, u poslove osiguranja spada i izvršavanje ugovora o osiguranju, kao i poduzimanje mjera za suzbijanje i sprječavanje rizika koji bi mogli ugroziti imovinu i lica. Uzimajući u obzir da osiguravač direktno zaključuje ugovor o osiguranju sa osiguravačem, ovo osiguranje bi mogli nazvati i direktno osiguranje. Ukoliko ugovor zaključuje zastupnik u osiguranju, radi se o direktnom osiguranju.

Također, poslovi saosiguranja mogu biti zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju, sa više društava za osiguranje odnosno sa više osiguravača, koji ukoliko dođe do štete, solidarno snose rizik, odnosno isplaćuju ugovorenu sumu. Riječ je o horizontalnoj raspodjeli rizika. Niti jedan saosiguravač nije dužan da odgovara za obaveze drugih saosiguravača. Ako se radi o krupnim i teškim rizicima, primjenit će se saosiguranje, jer tada sve rizike ne može da preuzme samo jedan osiguravač.

Organizacija raspodjele rizika kod reosiguranja je dosta prostija i jednostavnija u odnosu na organizaciju rizika kod saosiguranja. Do zaključenja ugovora o reosiguranju dolazi kada

¹ Šulejić P., Pravo osiguranja, Beograd 2005., str. 155

jedno društvo ne može podnijeti veliki rizik, koji slijedi iz ugovora o osiguranju, odnosno ukoliko taj višak rizika prelazi iznos ugovorom prezetih rizika koji društvo može pokriti vlastitim sredstvima. S obzirom da se rizik raspodjeljuje na veći broj osiguravajućih društava, možemo slobodno reći da se reosiguranjem postiže dodatna sigurnost.

Dva su oblika osnivanja osiguravajućih društava, akcionarsko društvo za osiguranje i društvo za uzajamno osiguranje.²

² Šulejić P., Pravo osiguranja, Beograd 2005., str. 129